

GLASILO
SLOVEN-
SKEGA
PLANIN-
SKEGA
DRUŠTVA

PLANINSKI VESTNIK

XVII.
LETNIK
□
1911
□
ŠTEV. 8

«Glorija» na Triglavu.

Ferd. Seidl.

Dne 25. avgusta l. 1910. nas je bila mala družba na vrhu Triglava ob 4 $\frac{1}{2}$ do 5 ure popoldne. Dan je bil lep, solnčen, razgled pa ob tej uri ni bil več čist. Po globokih Alpskih dolinah naokrog so se delale megle, lahek veter jih je skrivnostno dvigal in prevažal. Na zapadu so se megle nagromadile tolikanj, da so presegle bližnje Alpske vrhove. Veličastni gorski obrisi so sedaj tu, sedaj tam izginjali v sivih koprenah, drugod zopet so pomoleli iznad njih. Pogled na širšo okolico (na Karavanke in Savinjske Alpe) je kazal enako menjavo ogromnega prizorišča. Vrh Triglava (2863 m) so še oblivali solnčni žarki, blesteči se na drobni sneženi odeji, ki ga je zastirala. Na vzhodni strani vrha so se preko Kredarice pomikale prosojne megle. Triglavski Dom je bil vanje potopljen in videli smo ga v nenavadni, čarobni svetlobi. Slastno smo uživali menjajoče se podobe vsestranskega, dalekosežnega razgleda.

Kar nas iznenadi poseben optični pojav.

Obrnili smo se bili na vzhod proti Triglavskemu Domu (2515 m), ki stoji 350 m nižji od našega visokega opazovališča. Solnce je viselo na zapadu, nam za hrbtom, nekako 20° nad obzorjem. Triglavski Dom je bila pravkar zastrla lahka megla. Iznenadjeni zagledamo vsak svojo senco v megli prav pred Triglavskim Domom. Dobro začrtana je bila tudi senca Triglavovega vrha z Aljaževim Stolpom, na njej so stale naše sence in so oponašale vsako naše gibanje.

Še bolj pa nas je iznenadil tale pojav:

Nad glavo je imela senca vsakega izmed nas istinito »glorijo«, ki je povzdignila v nas veselo razpoloženje. Senco glave je namreč obstiral tikoma svetel sij in okoli njega je zablestel kolobar v

mavričnih barvah in okoli tega še drugi v bledejših barvah. Premer vnanjega kroga je precej presegal širino trupla čez pleča, kakor je bila projicirana v senci.

Čez več minut je megla izpred Triglavskega Doma izginila in z njo tudi iznenadna svetlobna prikazen. Odšli smo z vrha; zvečer je rosil lahek dež okoli Triglavskega Doma.

Pojav, ki smo mu bili povod in priče, je bistveno enak pojavu, ki je svoj čas vzbudil po Slovenskem precej pozornosti. Opazoval ga je župnik Lovro Mencinger na Golem (Golski Hrib 652 m) pri Ljubljani, opisal pa Fr. Schollmayer v Novicah l. 1877 št. 18. Omenja ga tudi Orožen v svoji knjigi »Vojvodina Kranjska I., str. 83. — Na gori Brocken v severni Nemčiji so mnogokrat opazovali enako svetlobno prikazen. Pripisovali so jo tej gori, in ker se vidi senca opazovalčeva v megli kakor kakšno strašilo, zlasti ako opazovalec prezre barveni kolobar, so jo imenovali »Brockengespenst«. V znanstvenem nazivanju imenujejo čudni pojav »glorija«, ker je barvasta obstret okoli glave na senčni podobi pravzaprav značilno jedro vsega pojava. Ta izraz rabijo tudi v drugih jezikih. (Glej Pernter-Exner, Meteorologische Optik, Wien 1910, stran 406.

Vprašanja, kako glorija nastane, se moremo na tem kraju le dotakniti. Veščaki (Fraunhofer l. 1823, Pernter l. 1910) seveda znajo podrobno zasledovati čarobno snovanje, ki iz belih solčnih žarkov priredi žive barve, jih razvrsti v brezhibne geometrijske kolobarje ter z njimi okraši na ostro začrtani senčni podobi glavo opazovalčevo, kakor da bi se hotela priroda polaskati njegovemu samoljubju z izrazom nekake apoteoze.

Gloriji so sorodni nekateri svetlobni pojavi v ozračju, ki jih imamo češče priliko opazovati. To so male svetle in barvene obstreti, okoli lune in solnca, ki jih v znanstveni književnosti imenujejo »vence« (corona, couronne, Sonnen- und Mondkranz, nepravilno Sonnen- und Mondhof). Prikažejo se pogostoma pred izpremempo vremena. Takrat se prostira na nebu tanek, časih komaj vidni oblak — predstraža deževnemu oblačju, ki prihaja za njim. Ako stoji tanki oblak pred luno, oziroma solncem tako, da svetlobni žarki gredo skozenj, potem je dan povod, da se učini svetli barveni »venec«, ki na videz objema luno, oziroma solnce tikoma. Koprenasti oblak je namreč sestavljen iz drobnih vodenih kapljic ali pa iz ledenih igličastih kristalčkov, ki plavajo visoko v zraku. Ko gredo svetlobni žarki lune ali solnca skozi nje, se v njih lomijo in upogibljejo ter razkrajajo na barve. Ko dojdejo v oko opazovalčevo, se v njem čudovito razberejo. Ista

barva, na primer zelena, pride namreč v oko z vseh točk (to je kapljic ali kristalčkov), ki so od očesa in od lune, oziroma solnca, enako oddaljene. Te točke tvorijo seveda geometrijsko pravilen krog. Od kapljic, oz. kristalčkov, sosednjega kroga, pride v oko druga barva itd. Oko torej vidi svetel barveni venec okoli lune, oziroma solnca. Okoli prvega kolobarja se utegne prijaviti drugi in tretji, ki objamajo drug drugega. Debelost oblaka in pa premer vodenih kapljic, oziroma ledenih iglic, odločujeta obsežnost, barve in število kolobarjev. Navadno vidimo pojav okoli lune, in sicer v najpreprostejši obliki; objema jo le prvi kolobar, to je svetel modrikast sij, ki je ob vnanjem obodu rjavno-rudeče obrobljen. (Tak preprost venec imenujejo »aureola«).

Na podoben način nastane krasni živobarveni lok, ki ga imenujemo »mavrico«. (Mavrico je prvi raztolmačil matematično-fizikalno Descartes l. 1637, toda nezadostno. Popolno in pravilno tolmačenje je podal šele Airy l. 1836, njegovo razlago je podprl Pernter l. c.)

Sličen pojav je glorijsa; toda izpolnjeni morajo biti čisto posebni pogoji, da se zasnije.

Glorijsa zazremo, ako imamo solnce za hrbtom, pred seboj pa meglo v smeri preme črte, ki si jo mislimo potegnjeno od solnca skozi oko nadalje do megle. Ker je v našem slučaju stalo solnce še 20 stopinj nad obzorjem, tedaj je bila megla enoliko stopinj nižje pred Triglavskim Domom na pravem kraju (v protitočki solncu). V njenih kapljicah so se solnčni žarki presnovali na barve podobno, kakor se presnujejo v luninem ali solnčnem vencu. Na daljnji poti se pretvorjeni žarki v kapljicah odbijejo. Tisti žarki, ki se odbijejo v smeri proti opazovalcu, torej nazaj skoro nasprotno poti, ki so v nji prišli od lune ali solnca, morejo priti opazovalcu v oko in tvorijo svetle barvaste kolobarje, to je »glorijo«. Glorija in pa imenovani venci so si v bistvu enaki pojavi. Vendar kaže glorijsa bledejša barve. Vidimo jih namreč še le potem, ko so se v kapljicah odbili nazaj proti opazovalcu, v vencu pa pridejo naravnost v njegovo oko takoj, ko so nastale vsled ogiba v kapljicah. Na človeka naredi glorijsa vendarle globlji vtisk, ker jo zagleda kakor pričarano okoli sence svoje glave in pa primeroma v bližini.

Senca opazovalčeva, ki jo obstira glorijsa, nastane tako, kakor sploh nastane senca neprozornih teles, ki so zastavila svetlobi pot. Ob navadnih razmerah bi se pač videla v smeri proti Kredarici senca Triglavovega vrha, ne pa senca ljudij, stoječih na njem. Žarki, ki prihajajo v senco od vseh strani svetle okolice, zabrišejo namreč senci robove in podrobnosti, med temi tudi senco malih predmetov.

Drugače je, ako sodelujejo meglene kapljice, ki so povod gloriiji. One to zabranijo. Žarki, ki so prihiteli od solnca mimo trupla opazovalčevega in tvorijo mejo med njim in svetlo okolico, se namreč v megljenih kapljicah odbijejo in le tisti pridejo v oko opazovalčevo, ki so s prvotnimi skoro vzporedni. Meglene kapljice so torej uredile odbite svetlobne žarke, le urejene spustile v oko, stranske razpršene pa izključile. Vsled tega je senca ostro začrtana in podrobnosti obrisov telesa, ki jo je vrglo, so v njej dovolj dobro vidne.

Senca je objektivna, je kraj, kamor sploh niso prišli svetlobni žarki. Zatorej vidi vsakdo svojo senco in senco poleg stojećih članov družbe. Glorija nad senco pa je subjektiven pojav, ki mu je središče oko opazovalčevo. Vsakdo vidi le gloriijo okoli svoje glave; prav tako vidi vsakdo le mavrico, ki ji je njegovo oko središče, kajti leča v njegovem očesu je barve vjela in projicirala.

Prva človeka, ki sta opazila gloriijo, sta bila Ulloa in Bouguer, ki sta l. 1735. potovala v Južnoameriških Andah. Bouguer pravi v uvodu svojega poročila: »Na višinah teh gora se vidi — pač odkar svet stoji — skoro dan za dnevom pojav, ki ga menda nikdo pred nama ni videl«. Bouguer je pač prezrl, da gloriije ni, ako svetlobnih žarkov ne zbere leča človeškega očesa — ali pa na njenem mestu objektiv fotografove kamere.

Odtlej so gloriijo dostikrat opazovali ne le z gorskih vrhov, nego tudi z zrakoplovov. Tudi na Triglavu jo bodo pozorni turisti ob ugodni priliki zopet in zopet videli, in sicer zjutraj na zapadni*), zvečer na vzhodni strani vrha.

Ako se veličastnim vtiskom visokogorskega sveta, ki jih nudi skalnati vrh častitljivega Triglava, pridruži še čarobna gloriija, obrnil bo ta iznenadni, mični in laskavi iz svetlobnih žarkov stkani pojav vsikdar polno zanimanje nase in povzdignil razpoloženje gledalcev.

*) Turisti moramo biti hvaležni prof. Seidlu, da je za našega Triglava pribil to znamenitost. —

Leta 1902., v sredi avgusta, sem tudi jaz z manjšo družbo opazoval ta pojav, in sicer zjutraj okrog 7. ure, torej na zapadni strani. Videli smo svoje veličastne in okrašene sence na meglah, ki so se podile nad Luknjo. Nismo si mislili, da smo doživeli tako znamenito prikazen, in smo se le smejali svojim pošastnim postavam. Ker so se megle hitro menjavale, so tudi naše postave hitro izginjale in se zopet pojavljale.

Urednik.

Jungfrau in še marsikaj.

Janko Mlakar.

(Dalje.)

(Z 1 sliko.)

5. Po kolesih na ledenike.

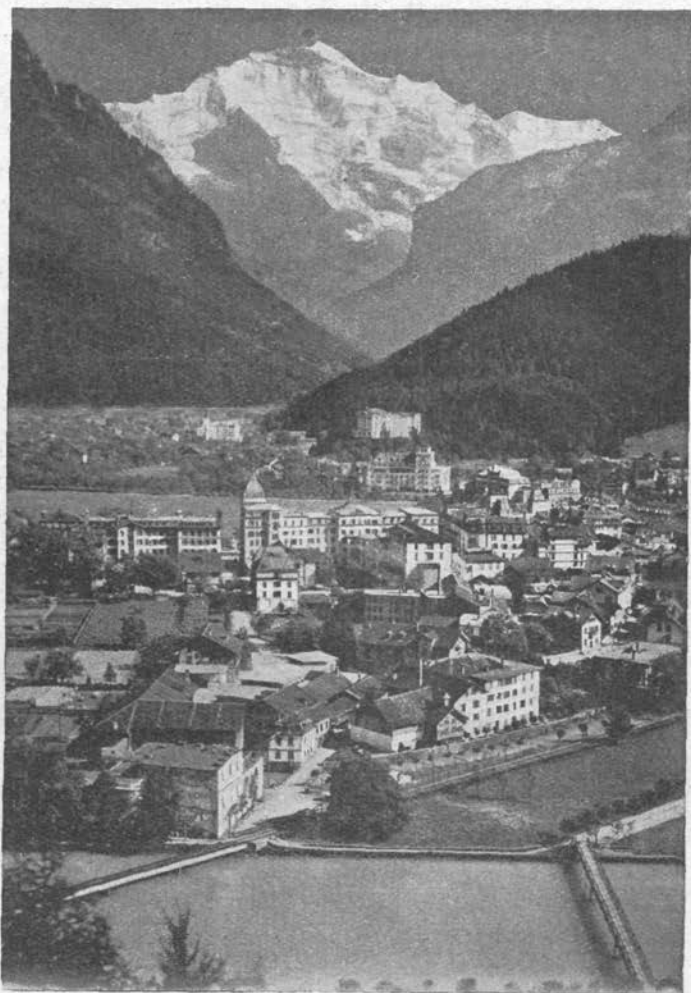
Večerna zarja naju ni goljufala, ko nama je napovedovala lepo vreme. Krasno jutro je izvabilo turiste iz mehkih pernic in že na vse zgodaj je oblegalo na stotine tujcev mali kolodvor Bernskih gorskih železnic. Oboroženi so bili s palicami različne dolgosti in kakovosti, ker so imeli nadejo spoznati in okusiti vse razkošje težavnih ledeniških tur.

No, te vrste »visoke ture« so jim Švicarji jako olajšali. Zračni železniški vozovi pripeljejo vsako uro trop »hribolazcev« na Malo Scheidegg, tam jih sprejmejo že drugi ter jih po petčetrturni vožnji iztresejo na ledenik Eismeer.

Pravi turisti so hudi na železnico; a vsi ugovori zoper to železnico izvirajo iz gole hribolaške nevoščljivosti. Moramo namreč priznati, da bo Jungfrau z železnico veliko pridobila, tudi brez pravih hribolazcev. Že proga sama bo jako zanimiva in Guyer-Zeller, ki jo je zasnoval, je moral biti brihtna glava. Začel jo je graditi, in sicer kar iz svojega, leta 1896. Zdaj obstoji delniška družba, ki hoče načrt izpeljati do konca. Delnice ne nesejo sicer še nič, a njihova vrednost rase od leta do leta. Vkljub temu da delavci delajo poleti in pozimi, napreduje delo jako počasi. Cela proga bo merila 12,2 km in je proračunjena na 10 milijonov fr. Brez dvoma bo pa ta proračun prekoračen. No, delničarji bodo to malenkost že utrpeli, kajti ob lepem vremenu se na Mali Scheideggi napoleondori kar vsipljejo v postajno blagajno.

Tudi midva sva bila tako radodarna, da sva šla k »darovanju«. A že v Grindelwaldu je bila pri blagajni taka gneča, kakor da bi delili nagrade za vožnjo. Ko si s silo in z denarjem priboriva vsak svoj vozni listek, hitiva ven k vlaku. Tu se je pa vnel prav boj za prostore. Prvi vlak je bil kar v hipu zaseden. Komaj ta odide, že pridrdra drugi, a tudi s tem ni bilo nič. Bil je namreč ves »ozaljšan« z napisi, ki so naznanjali, da je zaseden, dasi je bil popolnoma prazen. Komaj se ustavi, vsuje se že množica kričačev obojega spola vanj in nato pobere neki delavec ravnodušno vse napise. To početje se mi je pa zdelo kaj nespametno. Poprej, ko je bil vlak prazen, je bil »zaseden«, potem pa, ko je bil res zaseden,

so izginila tista znamenja »zasedanja«. Hotel sem se že obrniti na Lojzeta za pojasnilo te zagonetke, ko jo naenkrat vlak odpiše v veliko ogorčenje vseh, kar nas je ostalo na kolodvoru. Bilo nas je pa gotovo še za dva vlaka.

Interlaken in Jungfrau.

Nekateri »ledeniški romarji« so bili že tako razburjeni, da so hoteli kar naskočiti postajo. Kričali so v vseh jezikih izobraženega sveta, delali grde obraze in mahali s palicami, da sem se že skoraj bal za življenje postajnega načelnika. Toda ta je menda navajen

takih prizorov. Stopil je na klop in naznanil, da odideta v desetih minutah še dva vlaka. Ta vest je razburjeno množico toliko potolažila, da so pri vstopu na vlak pustili načelnika v miru ter se le med seboj pričkali in dregali za boljše prostore.

Z Lojzetom sva se pri teh prizorih jako kratkočasila. Hotelir nama je že prejšnji večer napovedal, da bo drugo jutro hud boj za prostore na železnici, če bo lepo vreme; zato naju je ta stvar zanimala. Ker sva pa tudi vedela, da gre vsako uro na Scheidegg toliko vlakov, kolikor jih je treba, se nama ni posebno mudilo. Ko se je izpraznil iz Interlakena došli vlak, je tudi za naju prišel čas, da zasedeva kak »lep prostor«.

Pešpot po lepi, zmerno napeti planini na Malo Scheidegg (2064 *m*) je sicer jako lepa in prijetna, a vožnja bi utegnila biti še prijetnejša, posebno po kaki daljši in kolikor toliko »zamočeni« turi. Sedela sva udobno v lepem razglednem vozu in zrla na Grindelwald, ki se je vedno bolj oddaljeval in nekako pogrezal v globino. Prav nič nisva zavidala tistih hribolazcev, ki so se poleg železnice potili navzgor in gledali nekako zaničljivo na nas, vozeče se turiste.

Po enourni vožnji se bližamo svojemu cilju. Sopotniki začno nervozno zbirati pogrinjače, plašče, palice itd., da planejo hitro na Jungfrauski vlak. Tudi midva se okinčava z nahrbtnikoma. Vsi pričakujemo napeto, kdaj se nam prikaže Jungfrau. Naenkrat se posveti na modrem obzorju in pred nami se pojavi vitki ledeni stožec Silberhorna (3705 *m*). Seveda je moral igrati pri najinih tovarišicah in tovariših vlogo Jungfraue. Toda njegova slava je bila kratka; kajti takoj potem se dvigne izza njega temna z ledom ovenčana piramida Bernske kraljice, in Silberhorn je skoraj izginil spričo njene mogočnosti, kakor izgine paž, potem ko je napovedal prihod kraljice.

Toda za občudovanje ni bilo časa. Vlak se hipoma ustavi; urno skočiva k blagajni, dva napoleondora strmoglavita vanjo, iz nje pa poskočita dva srebrnjaka po dva franka. Zato sva pa tudi par trenutkov pozneje že sedela v Jungfrauskem vlaku s pravico peljati se na Eismeer in nazaj.

Vlak se pomika izprva popolnoma na prostem in tudi ne posebno strmo proti širnemu Eigerskemu ledeniku. Ko smuknemo urno skozi kratek predor, ustavimo se na postaji Eigergletscher (2323 *m*). Krik in vik je tu tak, kakor v Grindelwaldu in na Scheideggi. Gneča pa še večja, ker eni silijo v vlak, drugi pa ven, tako da se vrata kar zagvozdiijo. Na tej postaji namreč izstopi mnogo turistov. Naj-

prej se temeljito pokrepčajo v kolodvorski gostilni, nato se malo izprehodijo na Eigerskem ledeniku, zmočijo in pohlade v mokri ledeniški votlini, kar jih stane samo en frank, naposled se pa odpeljejo nazaj na Scheidegg, ali pa, kar jih je podjetnejših, naprej na Eismeer.

Tako sva dobila kar polovico novih sopotnikov, in odpeljali smo se naprej. Kmalu nam Eiger, Mönch in Jungfrau izginejo izpred očíj, pa tudi mi sami izginemo takoj nato v predor. Akoravno je ta luknja le dva kilometra dolga, vendar se vožnje prav pošteno naveličamo. Ko se zažari pred nami iz električnih žarnic sestavljeni napis »Eigerwand«, se vlak ustavi in urno pohitimo k odprtini, ki so prebite skozi silno Eigersko steno. Globoko pod seboj zagledamo Grindelwald, nad njim Faulhorn, nekoliko na levi Thunsko jezero, potem se pa vrste pred nami zelena brda in široke doline skoraj cele severne Švice. Toda vlakovodja nam ne privošči, da bi se dalje naslajali nad krasnim razgledom. Njegov klic nabaše hitro zopet vlak in iznova oddrdramo po temnem rovu navzgor. Čim bolj se bližava zadnji postaji, tem težje pričakujeva konca vožnje. Isto opaziva tudi na drugih turistih. Menda se godi tako vsakemu romarju na Jungfrauski železnici. Gotovo je temu vzrok nekoliko počasna vožnja po 1,3 km dolgem predoru, nekoliko pa tudi ime »Eismeer«, ki planinskega razgleda lačnemu in žejnemu turistu toliko obeta.

Naposled se vlak milostno ozre na naše želje ter se ustavi. Vozovi se kar hipoma izpraznijo in vse dere na prostorni, v skalo vsekani peron, ki dobiva svetlobo skozi velikanske skrbno zagrajene odprtine. Glasni klici začujenja in občudovanja pričajo o vtisu, ki ga naredi prekrasni razgled tudi na najbolj razvajene turiste. Toda midva z Lojzetom se nisva utegnila muditi z ogledovanjem ledenega sveta, ki se je tako nenadoma razprostrl pred nama, kajti treba se je bilo ozreti po kakem vodniku. Po precej dolgem brezuspešnem popraševanju sva ga slednjič našla v osebi Petra Inäbnita. Zmenili smo se vse potrebno ter določili za odhod v Berglisko kočo četrto uro. Imela sva torej na razpolago še dobre tri ure, ker sva se pripeljala na Eismeer okrog ene ure. Jaz bi jo bil sicer najraje takoj odkuril, ker sem se hitro naveličal šuma, ki je vladal na postaji, toda Inäbnit je hotel tisto popoldne še par frankov zaslužiti.

Skoraj vsi turisti se hočejo malo prehoditi na razpokanem Fiescherskem ledeniku. Zato hite po kratkem odmoru na peronu skozi dolg rov na prosto. Na koncu te podzemeljske poti jih pa poduči neka tabla, da Jungfrauska železnica ne prevzame nobene odgovornosti za potnike, ki tako malo cenijo svoje življenje, da

Sneženi zamet na Krvavcu.

Fot. B. Brinšek.

silijo ven na ledenik, kjer nanje preže široke razpoke. To odgovornost pa prevzamejo drage volje vodniki, ki tu preže na svoje žrtve. Navadno naveže en vodnik kar po štiri ali pa še več »predrznežev« na dolgo vrv, ter jih žene po razhojenem snegu na vzvišeni, z rdečo zastavico okrašeni prostor, od koder je kaj lep razgled na Schreckhorne. Tuintam jih pusti tudi pogledati v kako razpoko, nato jih pa odda zopet v varstvo Jungfrauski železnici. Vsacega turista stane tak izprehod en frank. Zato se pa lahko potem v dolini ponaša, da je hodil po ledeniku, kjer je zrl neustrašeno smrti v oči, ki mu je žugala od vseh strani iz globokih razpok. Vodniki seveda hvalijo svojo gospodo, goneč jo na vrveh po ledeniku, kakor govedo, češ kako je pogumna; na skrivnem se ji pa posmehujejo. Franki so pa le dobri.

Tudi Inäbnit je kaj pridno prepeljal nedolžne žrtve po ledeniku in hitel spravljati tiste franke, ki je z njimi kar zasipal globočino svojega žepa.

Jaz sem nekaj časa sedel na visokem oknu, ki razsvetljuje rov ter gledal na semenj, ki je vršel pod meno; tu sem spoznal, da imajo v nekem oziru prav oni prijatelji Švicarskih gora, ki ugovarjajo železnici na Jungfrau. Kajti gore in ledeniki, kamor se vsi peljejo cele množice, izgube res vso svojo prvotno lepoto, in prijatelj planinstva ne najde na njih več pravega užitka. Ko mi je uglušilo uho ropotanje vlakov, ki so vsak hip prihajali in odhajali, in sem gledal množice, ki šo drle po rovu na ledenik ali pa nazaj na peron, si nisem skoraj mogel misliti, da sem 3161 m visoko prav v osrčju Bernskih ledenikov. Zato sem se kmalu naveličal tega hrušča. Nevoljen zapustim svoj vzvišeni prostor in grem gledat, kje se potika Lojze.

No, ta je pravo pogruntal. Najprej si je ogledal različne prodajalne, ki zavzemajo skoraj polovico perona, nato jo je pobral v prostorno restavracijo. Moško je sedel za malo mizico in slastno pokušal, kakšne so jedi kuhane na — elektriki. Kajti tu gori opravlja elektrika vsa dela, celo greje in kuha. Ker sem bil tudi jaz radeveden, kakšna kuharica je elektrika, prisedem k tovarišu in priznati moram, da sem bil izvrstno in ne predrago postrežen.

Sploh je pa ta najmodernejše opremljena restavracija, ki je tako lepo vklesana v Eigerjevo steno, nekaj posebnega. Kajti ona ne zadovolji tvoje vedeželjnosti samo v gastronomični stroki, marveč kar se tiče estetike in filozofije. Dvorana je vsa obita s temnim lesom in okrašena z lepo izrezljanimi planinskimi znaki in pokra-

jinskimi slikami. Skozi visoka okna pa zreš na prostrani Grindelwaldski ledenik, ki se iz njega dviguje ponosni Veliki Schreckhorn (4080 m). Ko se ti oko nasiti te krasote, prebiraš lahko napise na stenah, ki ti nudijo dovolj tvarine za premišljevanje. Nekatere imenitnejše sem si prepisal in prijazni gospod urednik mi bo že dovolil, da okrasim z njimi »Vestnik.«

»Im schlichten Kleid voll Staub und Flecken
Kann doch echte Grösse stecken.«

Ko sem bral ta izrek, sem v svoji ponižnosti mislil na sebe! Na druge pa pri onem, ki slove tako;

»Ist einer ein Esel und sonst nichts weiter,
So wird er vom Reisen nicht gescheiter.«

Ker sem pa malo preglasno mislil ter pozabil Lojzeta izvzeti, mi je ta s porogljivim nasmehom priporočil, naj »osrčujem« to-le resnico:

»Ihre Torheit zu beweisen —
Gehen viele Leute auf Reisen.«

Vsied tega se je vnela besedna vojska, ki sva si v njej povedala v ogorele obraze marsikako prijaznost; to pa seveda vse v pregovorih, ki tako lepo dičijo tisto restavracijo na Eismeeru. Posebno porabna sta se mi zdela ta dva izreka:

»Mancher macht sich auf Reisen wichtig
Der zu Hause null und nichtig;
Den Narren wirst du nicht entgehen
auch auf den fernsten Bergeshöhen.«

Naposled sva sklenila mir in postala enakih mislij, ko sva brala:

»Der hat am meisten von seinem Geld
Der etwas sieht von der schönen Welt.«

(Dalje prih.)

Brana v snegu in ledu.¹

Pavel Kunaver.

(Z dvema slikama na umetniški prilogi).

Svetilke smo imeli s seboj, pa jih ni bilo treba prižgati. Lune bledi svit nas je spremljal na celém potu. Osvetljeval nam je ledeno, škripajočo pot v Bistrico, slikal pred našimi očmi čudne postave — dolga bukova debela in dolge sence polagal po bledih tleh. V Bistrici se je lesketala pritajeno šumljajoča voda, prihajajoča šepetajoč izpod tihih skal tam pod črnimi smrekami. —

Kapelica se je belila na desni, v njej je umirala večna luč.

Tovariši so obujali spomine na turo na Grintavec, ko so videli svoje teden stare stopinje v trdem snegu. Žal, takrat sem moral opustiti turo, sam sem dremal v drvarski koči na Brusnikih in se kratkočasil s kurjenjem na prostornem ognjišču. Danes sem upal, da mi škodoželjna bolečina ne zastavi pota in mi ne prekriža računa. — Od Galerij dalje nam je zopet sijala luna in njeni prameni so padali v dolgih trakovih pred nas. Ure so minevale, ko smo si poiskali bližnjico in po mokastem, tu in tam s skorjo prevlečenem snegu lomastili skozi drevje h pastirski koči.

Prilegla se je ura počitka ob plapolajočem ognju in sen nas je objel. Toda prepotena telesa so se zdramila, ko je sunil mrz skozi špranje v koč.

Dva tovariša sta nameravala iti samo na sedlo, mene in ostala mlajša dva pa je vleklo gori, više na vrh. — Ker mi je izpustila dereza, sta onadva odšla dalje naprej. Steza me je malo brigala, saj je bila pod snegom. Zato sem se držal smeri, ki sta jo vzela ona dva. Šli smo naravnost navzgor in smo si pri oddihih klicali. S temi klici smo menda zbudili nekaj divjih koz, spečih pod Planjavo, kjer se je v kratkem slišalo rušenje kamenja s stene, kamor so bržkone zbežale. —

Ko je tema že izginila in sem tiho sopeč prekrižaval strmino, se je nad mano pokazalo razsvetljeno okno Kamniške Koče. Torej sta tovariša že dospela do nje; jaz jo kmalu dosežem. Malo smo se že nadremali ob toplem ognjišču, ko se je naredil dan in sta prišla tudi ostala tovariša gori. Pustivši jima od naše kuhe nekoliko kropa, smo uravnali vrv in si skrbno navezali dereze.

¹ Pridejana slika Brane je iz l. 1910 spomladi. Ima skoraj isto obliko, kakor jo je imela letošnje leto, le skalovje je bilo letos v ledu (južno niže ležeče ne). Veliki zamet je dobro viden. Pač pa se ne opazijo lepe snežene strehe, više čez vrha po zahodnjem grebenu.

V nahrbtnik sem vzel mleko in nekaj konjaka. Skoraj brez-veterno je bilo in zlati solnčni žarki so jeli obsevati ledene velikane. Pred prvim zametom smo se navezali in nastopili pot črezenj. Ta zamet je eden najinteresantnejših, kar se jih vidi na sedlu. Vleče se od vzhodnega grebena Brane doli proti začetku poti na Okrešelj. Čim višja je, toliko strmejša je zametova vzhodna stena in na nekaterih krajih doseže navpičnost. Saj pri zametih to ni nič nenavadnega in po gorskih grebenih, pri nas samo pozimi, dela veter krasne, previsne, daleč v zrak nad prepad viseče strehe,¹ ki so zelo varljive.

Nepredvidnost na grebenih, okinčanih s tem bliščečim okrasjem, je zahtevala že nešteto žrtev.

Mi smo zamet prestopili nekoliko pod polovico njegove višine in vrlo pazili na gibanje drug drugega, kajti sneg je bil izvanredno trd. Tak je bil tudi pri prečkanju strmine kakih 40 m za zametom. Komaj so držale konice derez v popolnoma ledenem snegu. K sreči je to kmalu minilo, sneg je imel le še lahko skorjo, pod njo pa je bil mokast.

Z lahkoto smo od tu dalje prečkali pod skalami k strminam, padajočim od severnega grebena v prepade nad Okrešljem in na teh se je pričelo šele pravo delo. Iz položnega pobočja je postajala strmina hujša. Tudi mehki mokasti sneg se je umaknil poledenelemu; zanimiv pa je bil prehod mehkega v trdega.

Povsod so viseli s strmino navzdol majhni zameti in trde plošče snega, izpod katerih je veter odnesel sneženi prah. Nam, ki smo se tu jeli zopet strmo dvigati, so bile te plošče nevšečne; kajti vrv se je lovila za nje in tu in tam povzročila neprijetne sunke, ki se jih je bilo tu, nad Okrešljem, najskrbneje izogibati.

Končno smo imeli pod nogami zopet trdno odejo, pa tudi primerno strmino. Ker je strmina naraščala, da sta mogla prijeto le po dva zoba derez in še ta dva ne posebno, pričel je prvi izmed nas sekati stopinje. Po bliskovo so švigali ledeni koščki proti skalam pod nami.

V serpentinah se počasi pomikajoče proti grebenu, nas je čakala še ena huda strmina, na kateri je izginil sneg in je njega mesto prevzel led — pa ne dolgo in na grebenu smo se oddahnili. Bil je prvi oddih in prvikrat smo se ozrli na obdajajočo nas ledeno gorsko

¹ Glej našo umetniško prilogo: »Sneženi zameti na Krvavcu« (Predgorje). Pričujoča slika sicer ne kaže previsnih sneženih streh, pač pa silno lepo delo vetra na neprestrmem grebenu Krvavca. Lepe, daleč nad strmine viseče snežene strehe se vidijo na grebenih Mokrice čez Kompotelo, Koren in Kalški Greben — kar tvori sicer ne kratko, pa toliko krasnejšo zimsko turo.

Brana v snegu.

Fot. Jos. Kunaver.

okolico. Skoraj nikjer več nobene stene, vse je bilo še pod snegom, prevlečeno z zelenkasto-modrim ledom. Daljne gore, kakor bližnji vrhovi, vse je bilo v bliščečem ornatu, vse praznično. Končno so nam ušli pogledi tudi nazaj po silni strmini, od koder smo prišli. Videla se je uhojena gaz pod skalami, kjer je bil sneg mokast; stopinj, sekanih po strmini, kajpada nismo videli, ker so bile premajhne, bile so bolj praske v trdo skorjo.

Strmo se je dvigal greben in zoževal. Začetskoma je bil popolnoma leden in celo ostra konica švicarskega cepina ni šla ž nikakim udarcem globoko v led. Ta je kmalu izginil in tam, kjer je bil greben najožji in najstrmejši, je ležal zopet popolnoma mokast sneg, ležeč rahlo na plasti zmrzlega. Torej je bilo treba skrajne previdnosti in opreznosti. Prvi je sicer delal stopinje, a te so se skoraj vse sproti zasipale in so bile negotove. Stene proti Kotličem so bile popolnoma ledene in v elegantnih vijugah so se vile med sneženimi kamini in žlebovi; kajti le v teh se je mogel obdržati beli prah.

Zadnja zapreka nam je zastavila pot. Bila je to stena z nedebele ledeno skorjo. Trdno in kolikor mogoče globoko sem zasadil cepin — bil sem srednji — in zavaroval tako z vrvjo sebe in prvega, ki je visoko nad mano, tesno naslonjen k steni, delal vanjo široke stopinje ali bolje luknje za noge. Končno je izginil nad mano in njegovemu klicu sem sledil jaz. Na onem kočljivem mestu se seveda cepin ni dal rabiti kakor navadno. Njegova dolga konica je služila tu le kot klin, ki sem ga od časa do časa prestavil više in se tako zavaroval. — Meni je sledil tovariš. Še nekaj metrov strmine, in skupaj smo stekli na planoto in vriskaje smo v nekaterih minutah stali na vrhu Brane.

Doli na Sedlu sta stali dve živi točki; bila sta ostala dva naša spremljevalca.

K zasluženemu zajtrku smo se vsedli na čudovite ledene oblike, hčerke toplega sonca, vode in silnega mraza. Danes nas ni zeblo tu gori.

Tam nad Ljubljano je ležalo lepo megleno, oblačno morje — okoli nas je žarelo lepote. Led in le bleščeči led, divje stene vse zalite — a naše prsi so prekipevale blaženosti pod toplo, zlato solnčno kroglo. Vrv se je vila okoli nas, in tu gori pod veličastnim nebom smo si segli v roke.

Kaninska in Mangrtska skupina.

Dr. Henrik Tuma.

(Dalje.)

Kozja Polica se vleče od točke 2101 pod Vedinjim Vrhom proti Konjski Škrbini; snežišče je ravno pod prvim. Zavije se skoro zopet na drugo škrbino med točko 2101 *m* in Velikim Vedinjim Vrhom in preide na Bavško stran nazaj.

Od te škrbine dalje se hodi zopet po drnu ves čas tik pod slemenom do Plešivca. Točka 2101 *m* je v Lechnerjevem zemljevidu zapisana kot Holcevka. To je izprijenka od Góleževica. Góleževica je pravzaprav precej velika strma polica na Loški strani. Točko 2101 *m* je torej prav imenovati vrh Góleževice. Domačini izgovarjajo Gólževca ali Holževca in iz tega so pokvarili tujci Holcevka. Sledeči vrh 2189 *m* je Bavh. Od tega vrha ima najbrže tudi dolina ime Bavšica. Bavh, bavha mora biti starodavno, bržkone je istega pomena kakor kravje ime »bavha« in volovsko »bavh«. V Kotu nad Kobaridom je tudi jako razširjeno družinsko ime Baloh, pravilno Balog. Če se ne motim, ga razlaga Miklošič, dasi menila pokrivem, iz germanskega »fahl«. Balog je torej Ochs fahler Farbe.

Na vrh Plešivca smo stopili ob 2 uri 20 minut, malo pojužinali in odstopili ob treh. Doli se hodi ves čas po ruši v veliko kotlino pod Malim Ozebnikom. Šija, katera se vleče od Plešivca do Malega Ozebnika, se zniža na 2036 *m* ter se imenuje strma polica pod njo na Bavško stran Brežič, bolj zložna proti Koritnici pa Lánževica. (Iz tega je drugod pokvarjeno ime Lanšepca.) L a n e ž pomeni v zapadnih Julijskih Alpah večjo, navadno ne prestrmo polico, po kateri raste širokolista suhljasta trava trsavica in pérjevica. Med njo raste gorski lan. Od tega pogosto ime Lanež ali Lánževica. To ime se nahaja daleč po Karniji v obliki Lanes, Lanis — zame dokaz, da so Slovenci nekdanj stanovali daleč po Italijanskih Alpah. Enako stara krajevna imena, široko razširjena, so tudi Krnica, Sopot in Konta.

Od Brežiča doli vede markirana pot S. P. D. izpod Škrbine »Za Gradom«, od koder se gre po drugi strani proti Trenti in na levo zad za Velikim Ozebnikom na Jalovec. Kotlina pod Lanževico se imenuje V Ozebniku. V njem stojita dva Turna, Veliki in Mali. Vrh nad njima 2278 *m* se imenuje »Nad Zelenico«. — V Log smo dospeli ravno ob petih popoldne. Bila je moja najdaljša in najnapornejša tura za leto 1909.

f) Mangrt.

Mangrt je od vseh strani lep, zaokrožen stožec: iz Loške doline, s Predela in od Rateč. Strmo odpada proti jugu, posebno proti severu. Najlažje pristopen je od Predela ob Mangrtem Potoku. Zato je Nemško Planinsko Društvo tod napravilo zložno planinsko pot in pod Visoko Špico planinsko kočo (1919 *m*), ki ima lepo, zavetno lego in nudi krasen razgled po gorenji Koritnici, na Loško Steno, Veliki Vrh (Rombon) in Jerebico. Nepretežek pristop je od Klanških Jezer čez Suše in Jezik (2072 *m*; g. Mlakar rabi v svojem popisu ture na Mangrt v Planinskem Vestniku ima: Lanska Škrbina, kar je iz nemškega Lahn-scharte, Lahn pa je iz Laškega lavinal in pomeni plaz!), in od Rateške Planine gori čez Prihod (Privat) in Travniki (2173 *m*).

Poti od Predela in od Rateč sta zaznamovani. S Traviške Škrbine do nemške koče doli se gubi dobrih 250 *m* višine. Od južne strani je več pristopov, a vsi so težki. Znan je samo eden pod imenom »Huda Steza«. Tudi ta tura se je napravila do sedaj, kolikor jaz vem, le štirikrat. Jaz sem bil tretji. Dasi tura ni lahka, jo štejem za turo druge vrste; dá s: brez posebnega napora napraviti, brez derez, plezalk in vrvi. Ima le nekaj eksponiranih mest, no, kdor ni omotičav, napravi turo brez težave.

Češki turisti so spoznali krasoto zadnje Koritnice in so konstatovali, da se Slovenski turisti skoraj nič ne brigajo za Koritniško gorovje; zato so na južni strani pod Mangrtom postavili planinsko kočo nad sirarnico v Koritnici, na lepo razpoloženi planjici »V Mečavah«. Proti plazovom je dobro zavarovana po strmih pečinah, ki imajo semintja vdolbine. Odtod ime V Jačkih (jaček = wegrechtes Felsloch, konta = konkaves, Felsloch.)

Dvajsetega avgusta po štirih zjutraj sem se napravil z vodnikoma Voznikom in Lukežem po južni strani na Mangrt. Voznik je bil svoj čas kozar na strani Jerebice in Velikega Vrha; zaraditega pozna imena in kraje v zadnji Koritnici manj. Privzel sem torej Ivana Marka, po domače Lukeža, kot nosača in kažipota. Pot od koče je zaznamovana po Češki podružnici. — Iz sirarnice čez Mečavo vodi že stara steza na lepe prostorne planinske pašnike zahodno pod Mangrtom. Nad kočo je steza izprva skalnata, dokler ne privede na travnato, precej položno Planjo. Nad Planjo na zahodno stran je Gladki Rob, na sever nad Planjo pečina Pod Škrbinami. Izpod nje izvira majhen studenec, ki moči lepo polico pod sabo, V Mlakah.

Na Gladkem Robu se steza zapusti in se ukrene na desno k studencu V Mlakah ter preči drča pod škrbino do Mangrtske stene.

Tu je poiskati v pečevju pristop na levo od velikega kamenega plazu izpod srede Mangrta in potem čez plaz. Za njim pričenjajo ozke travnate police. Najbolj eksponirana je polica »Na Ozkem«. Je le pol metra široka, nad teboj in pod teboj navpična pečina. Zato vodniki zahtevajo, da se tukaj natvežeš. Zavije se od te police na levo po pečnati rebri strmo navzgor. Stopi in prijemi so dobri in skala je trdna. Čez njo se imenuje »Huda Steza« raditega, ker ovce ne morejo same, marveč jih pastirji zvlačijo po vrvi gori eno po eno. Za dobrega turista pa nima nobenih težav.

Nad Hudo Stezo se pričinja zopet travnat in višje gori mahast drn, dokler se ne preide v vlažno grapo in po strmih kršju in sesutinah pod zahodno Mangrtsko steno. Konec sesutin je lepo sedelce ki se imenuje Na Drni. Odtod je lep pogled proti Mangrtskemu lancu do Predela. Do tu smo rabili tri ure in četrt. Onkraj sedla je strm snežen plazič, ki menda v poznem letnem času docela izgine. Prestopi se ta plazič in iskati je nadaljnjo pot med čermi in po skrutinah, ki pa povsod dajejo dosti varnih stopov in prijemkov. Od sedelca Na Drni do vrha je kakih 25 minut. — Napravili smo celo turo brez počitka in jela, vsega tri ure in 40 minut od Koritniške kočice do vrha.

Odstopili smo nekaj po deveti po markirani nemški planinski poti do pod Mali Mangrt. Pod njim je pašnik Velika Ravan in sredi nje globel Jama. Obšli smo Veliko Ravan in Jamo na levi strani čez sesutine pod zapadnim Mangrtom in prišli tako po bližnjici naravnost na planinski pašnik Járečica. (Ime je od jaret, ki se ondukaj pasejo; nemško prevedeno v Lämmerwiese. Izvirno pa je le slovensko ime.)

Pod Járečico je Sedlo med Malim Vrhom (1992 *m* in Rdečo Skalo 2094 *m*). Lechnerjev zemljevid imenuje Rote Wand zahodno po Járečico. Poleg tega imenuje še točko 2191 *m* južno pod Mangrtom Na Rdečih Skalih. Moj vodnik Lukež, ki je od mladosti povsod tam kozaril, pozna le vrh 2094 *m* kot Rdečo Skalo. Pod njo se gre čez lep planinski pašnik z visoko sečno travo, Rihtarica. Sredi nje je izboren, precej močan studenec. Pot gre ves čas po dobro izhojeni stezi med senožetmi. Z Rihtarice se pride na Gladki Rob in po prej opisani stezi v kočico nazaj.

Od vrha do kočice smo rabili pičli dve uri. Krajša, a strmejša pot gre s Sedla naravnost doli čez Rajde in Mirnik, Jačke in Mečavo.¹

¹ Ime Mirnik se nahaja povsod po severnem Goriškem. V Bavšici imenujejo tudi suhe umetne zidove ali zidovom podobne groblje »mir«, in pašnike, na katerih je mir, mirnike. Čital sem učeno razlago imena Mirje v Ljubljani, da je baje iz latinskega »murus«. Jaz jo stavljam v zvezo z »muro«. Odtod nemško »die Muhr«, t. j. prerezanemu stožcu podobno groblje, ki se je nasulo iz gorske grape (Schuttkegel).

Iz Koritniške Koče je mogoče z juga po različnih strmih policah priplezati na plaz, ki vede splatoma pod zahodno steno Mangrta do sedla Na Drni.

Lukež mi je pokazal tri variante, in dobro bi bilo, ako bi kdo iz Koritniške Koče ven poiskal ugodnejši pristop. Sicer bi se po mojem mnenju z majhnimi stroški uglasila in zavarovala pot čez Hudo Stezo na Mangrt. Iznad Koritniške Koče se vidi ves rob od Mangrta proti koncu Koritnice. Vrhove imenujejo kozarji po pašnikih: Nad Veliko Planjo, Nad Kozlovko. Kozlovka je podolgasta polica in grapa, ki vede od točke 2352 *m* doli v grapo Koritnice. Najvišji vrh 2366 *m* pa imenujejo Ložani tudi Mali Mangrt, tako, da imamo zahodni Mali Mangrt (2259 *m*) in vzhodni Mali Mangrt (2366 *m*). Jaz bi jih tudi imenoval Mali Mangrt pri Travniku in Mali Mangrt v Koritnici.

(Dalje prih.)

Naše slike.

Na umetniški prilogi (k str. 200) 1. Brana v snegu.

2. Sneženi zameť na Krvavcu.

V tekstu:

3. Interlaken in Jungfrau.

Vse tri slike so pojasnjene v dotičnih člankih na omenjenih mestih.

Obzor.

Celjski odsek Savinjske podružnice je priredil planinski sejm, dne 7. majnika t.l. Sejm je imel K 1701'43 dohodkov, K 1172'11 stroškov, čisti prebitek je torej K 539'32. — Dolžnost nam je, da se na tem mestu, dasi pozno, pa tem srčneje zahvaljujemo vsem cenj. damam in gospodom, ki so na kakršen koli način pri tej veselici sodelovali ter s tem pripomogli, da je slavnost v gmotnem oziru tako sijajno uspela.

Isti odsek prosi p. n. gg. gostilničarje, trgovce, trafikante in posameznike, da mu pošljejo razne razglednice iz svojih krajev in okolice. Za vsako razglednico se pošlje druga v zameno. Razglednice rabimo za tozadevni referat, na v jeseni se vršečem Spodnještajerskem shodu za tujski promet. Razglednice naj se pošljejo kot tiskovina v zavitku s 3 vinarsko znamko na naslov: Bruno Rotter, Celje.

Savinjske razglednice. — Tvrške Goričan & Leskovšek v Celju je letos založila 3 nove razglednice iz Savinjskih Alp: Mrzlo Goro, Turski Žleb in Logarjevo Dolino. Omenjena tvrdka je doslej založila 16 takih planinskih razglednic, ki so vse izborno uspele. Cena 10 v komad.

Z Bleda. Društvo za povzdigo prometa tujcev na Bledu je izdalo na trdem kartonu seznam vseh izprehodov in izletov z Bleda. Dobiva se pri Prometnem Društvu in pri g. B. Lergetporerju poleg pošte na Bledu.

Društveni vestnik.

Umrl je gospod Jakob Matjan, ustanovni član Slov. Plan. Društva. Bil je gostilničar in posestnik v Siški, v hiši, kjer je bil naš slavní pesnik Valentin Vodnik rojen. Rajnki je bil velik naš prijatelj. Slovenski planinci so svoj čas kaj radi zahajali v njegovo gostoljubno gostilno. — Takisto nam je smrt pobrala mnogoletnega člana osrednjega društva, gospoda Štefana Pogačnika, oficíala deželnega odbora v Ljubljani.

Nove naprave Osrednjega društva. — Po dovršitvi velikih stavb (Triglavskega in Aljaževega Doma) pripravlja odbor važne prenovitve ostalih planinskih koč: pri Kadilnikovi Koči na Golici in Vodnikovi Koči nad Velim Poljem se preskrbi obitje zunanjih sten, zavarovanje temelja in poprava strehe; pri Kamniški Koči na Kamniškem Sedlu se zmanjšajo in izpremene okna in sploh se notranji prostori celotno preurede; pri Koči na Veliki Planini se napravi prepotrebna cisterna iz betona; pri Vodnikovi Koči se je zajel močan studenec in napravil vodnjak iz betona. Splošno naj postanejo vse naše postojanke varna in udobna zavetišča.

Da se promet olajša in pospeši, pa je bilo poskrbeti za primerne potne zveze v okolišu koč. Imenujemo najvažnejše, ki so se v tekoči sezoni že izvršile.

1. Pot od Orožnove Koče črez planino Lisec se je preložila; steza je prej vodila od Koče najprej navzdol preko velikega hlevišča, kjer je vedno dokaj nesnage, in potem precej strmo kvišku po raztresenem kamenju. Nova pot vodi pa brez izgube višine od Koče pod obronki Črne Gore zložno navzgor po gozdiču do tratin pod stenami Črne Prsti.

Izvršil je pot oskrbnik Orožnove Koče — Odar.

2. Tominšekova pot. Ta najkrajša zveza iz Vrat (od Aljaževega Doma) do Kredarice se je popolnoma prenovila in še izdatno zavarovala pod Begunjskim Vrhom; v kotanji nad Pragom se je zasledil stalen studenček in dali smo ga zajeti v vodnjak iz betona, tako da dobe sedaj turisti tudi na tej poti svežo studenčnico; preko velikega Triglavskega snežišča in ledenika se je poti izpopolnila in od Begunjskega Vraha naprej zanesljivo označila po zaporednih kamenitih piramidah in količih.

3. Pot po grebenih Reži na Kredarico. Zveza skozi Kot na Triglav je bila v zgornjem delu kolikor toliko opasna, ker vodi preko strmih, često zledenelih snežišč. Zato smo napravili novo pot, ki vodi iznad Pekla (nekaj minut pod nemško koč) počez preko širokih podov med Rjavino in Režjó, dospe nad nemško koč pod Rež, kar se spusti po grušču in skalah navzgor na južni greben Reži in po njem do vrha Kredarice. Napravi se tudi stranska zveza mimo nemške koč. Nova pot, določena po opetovanih obhodih, je naravnost smelo izvedena; ogne se vsem strmim snežiščem in je v zgornjem delu po grebenih v skalo vklesana in skrbno zavarovana. Prednost nove poti je posebno ta, da vodi po stalnem skalnatem svetu varno tik pred Triglavski Dom in da nudi presenetljiv razgled po Triglavskem kraljestvu,

Delo je vodil pri tej poti in tudi pri Tominšekovi poti znani naš oče Požganec.

4. Pot iznad Velega Polja proti Kredarici. Tadi iz Bohinjske strani se je zboljšala pot do Triglavskega Doma, da bo le-ta mogel vzdržati svoj pomen kot glavno središče Triglavskih tur.

Od Konjske Planine* (napačno Krma-Sattel) se je nadelala nova pot nekaj višje, tako da stopa enakomerno navzgor proti Kredarici in se ogne dose-danjim ovinkom in neprijetnim snežiščem; nova pot je zložnejša in precej krajša nego stara, in je prav skrbno izvedena. Napravil jo je oskrbnik Vodnikove Koče — Grm.

5. Pot na Planjavo. Za obiskovalce Kamniške Koče je pač najhvalež-njša tura pot na znamenito Planjavo. Dosedaj je bil pristop težaven in le za dobre turiste, posebno nevaren je bil prehod čez široko, jako strmo tik nad prehodom viseče snežišče pod Rjavo Pečjo. Ravno kar pa je dodelana krasna nova pot na Planjavo. Vodi s Kamniškega Sedla, večinoma sledi stari stezi, povsod je pa pot na široko nakopana in zavarovana. Ob imenovanem snežišču se je vklesala nova steza v trdno steno nad snegom, obtem pa še odpravila tamošnja izguba višine. Sedaj je Planjava vsakomur in brez težave pristopna.

Novo pot je izvršil vodnik Karol Prelesnik ml.

T.

Darila. Osrednjemu društvu v Ljubljani je daroval g. R. Sušnik (lekarna Mayer) v Ljubljani krasno bogato založeno lekarno za eno društvenih koč. Osrednji odbor S. P. D. izreka gospodu darovalcu najtoplejšo zahvalo. Slavno ravnateljstvo Banke Slavije v Ljubljani K 100 in slavno Obrtno Pomožno Društvo K 20; g. Fran Toporiš K 10 in 2 sliki za Aljažev Dom; gg. Mulaček in Vovko za Kočo na Križu K 2; nabiralnik v trgovini Marije Tičar za Kočo na Križu 6 K 44 v. Vsem darovalcem pristrčna zahvala! — Za Prešernovo Kočo na stolu: Nabiralniki: Mayer P. 11'09 K, Joštar 5'94 K, Jezeršek 2'54 K, Geiger 4'91 K. — Za Prešernovo Kočo na stolu: g. dr. Ed. Šavnik, c. kr. vižji okrajni zdravnik v Kranju 10 K, g. Miha Verovšek v Ljubljani 10 K.

Seznam članov. V seznamu članov, ki je bil priložen štev. 6. Plan. Vest-nika, se je vsled neljube pomote izpustil ustanovni član Radovljiške po-družnice gospod Valentin Sturm, veleposestnik v Poljčah, in članica gospa Gašperin Mina, gostilničarka v Starih Fužinah. — V seznamu članov Savinjske podružnice je bil izpuščen dr. Zdolšek Josip, odvetniški kandidat v Celju.

Novi člani. — Osrednjega društva: gg. Boltavzer Rajko, magistratni uradnik, Delhunja Rudolf, davčni asistent, Golar Cvetko, pisatelj, Kette Josip, trgovec, dr. Adlešič Jurij, odvetniški kandidat, Kovač Marija, železn. nadrevid. vdova, Skušek Ivan, c. kr. davčni kontrolor, Lajovic Albin, magistratni uradnik, Lassbacher Karol, c. kr. poštni oficial, Michler Ivan, mestni učitelj, vsi v Ljubljani; Skubic Anton, župnik na Jesenicah; Petek Ivan, revident Južne Železnice v Šiški; dr. Globočnik Vladimir pl. Sorodolski, sekcijški šef v c. kr. finančnem ministerstvu na Dunaju.

Koroške podružnice: gg. dr. Prus Anton, odvet. kandidat, Renko Anton, trgovec, Rauter Josip, teolog, vsi v Celovcu; Svetina Stanko, abiturient v Pliberku; gđc. Piskernik Angela, stud. filozofije, Železna Kapla; Ellersdorfer Florijan, deželni poslanec, Grebinj; Čebulj Rudolf, trgovec, Prevalje; Dr. Prus Anton, odvet. koncip., Rauter Josip, teolog, Renko Anton, trgovec, vsi v Celovcu; Svetina Stanko, abiturient, Pliberk; Schleicher Mih., Logaves.

Kranjske podružnice: gg. Duller Slavko, trgovski potnik v Ljubljani; Ažman Fran, mizar, Šinkovec Anton, posestnikov sin, oba v Kranju.

* Na Konjski Planini, širokem sedlu med Velim Poljem je znano križišče 5 potov: navzdol na Velo Polje do Vodnikove Koče (v Bohinj) in v Krmo (stara, malo priporočljiva pot); navzgor proti Marije Terezije koči (nemški) in na Kredarico (Triglav).

Kranjskogorske podružnice: g. Knafelc Valter, postajni mojster v Ratečah; gdč. Budinek Jožica, učiteljica v Kranjski Gori, g. Petrovčič Ivan, c. kr. mornarični učitelj v Šibeniku je postal ustanovnik.

Litijske podružnice: gg. Jenko Metod, uradnik premogokopne družbe, Ojstro pri Hrastniku; Magolič Ludovik, odvetniški uradnik v Trstu; Preinfalk Anton, c. kr. poštni uradnik v Ljubljani.

Podravske podružnice: g. Šega Pavel v Gradcu.

Radovljiške podružnice: gg. Cvenkel Anton, gostilničar na Ljubnem; Pacak Josip, knjigovodja v Lescah; Sajovec Franc, c. kr. sodni oficial v Radovljici; Samostan čč. očetov Frančiškanov na Brezjah; Žumer Josip, gostilničar v Gorjah; Jemc Fran, slikar, Oblak Janez, župnik, Verhunc Jože, Vrinšek Davorin, trgovec, Zabret Franc, kaplan, vsi na Bledu.

Savinjske podružnice: gg. Berk Josip, posojilnični uradnik, Kolenc Franc, trgovski poslovodja, Smodiš Janko, uradnik zadržne zveze, dr. Krančič Franc, c. kr. sodnik, Špan Jožica, vsi v Celju; Stergar Anton, trgovec v Škalah; Petek Karolina, trgovca hči na Ljubnem; dr. phil. Pečič Arpad v Zagrebu; Debelak Ivan, učitelj, Šmarje pri Jelšah.

Selške podružnice: gg. Kalan Janez, župnik v Ljubljani; Koblar Franc, visokošolec v Železnikih; Peče Ema, učiteljica v Selcih; Šolar Jakob, posestnik v Rudnem; Sedej Jakob, kaplan v Selcih; Thaler Rafael, trgovec v Škofji Loki.

Tržaške podružnice: gg. Tuma F. L., dipl. zavarovalni izvedenec, Jogan Marica, manipulantinja državne železnice, Štrukelj Karl, trgovec, vsi v Trstu; Dimnik Stanko, tehnik v Ljubljani.

Odobrena pravila — poziv podružnicam!

C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je odobrilo na zadnjem občnem zboru sklenjeno premembo pravil S. P. D. Osrednji Odbor je razposlal vsem podružnicam po več izvodov novih pravil s prošnjo, da mu naznanijo svoje odposlance za novi zbor delegatov. Temu pozivu več podružnic še ni ustreglo in zato se doslej še ni mogel sklicati zbor delegatov.

Ker pa hoče Osrednji Odbor resno in čim preje ustanoviti tesnejši stik s podružnicami, in ker je rešiti mnogo za smer delovanja odločilnih društvenih zadev, pozivljajo se oni podružniški odbori, ki odposlancev svojih podružnic za zbor delegatov še niso imenovali, da nemudoma določijo to važno zastopstvo svojih podružnic.

Osrednji odbor S. P. D.

Listnica uredništva. — Gospodu piscu spisa »Dijak v kraljestvu gora.« Spis, kakor je, ne pojde niti v list niti v koš. Ostal bo v rezervi in, korenito predelan, pojde, če Bog da, še kdaj v natis. Kadar še kaj pišete — in pisali še boste — (pisavo poznamo!) varujte se gostobesednosti in nevažnih stvarih in ne zbijajte šal, ki obstoje le v grobosti (dogodek na Blejskem Jezeru!).

Vsebina: Ferd. Seidl: Glorija na Triglavu. (Str. 189.) — Janko Mlakar: Jungfrau in še marsikaj. (Str. 193.) — Pavel Kunaver: Brana v snegu in ledu. (Str. 199.) — Dr. Henrik Tuma: Kaninska in Mangrtška skupina. (Str. 202.) — Naše slike: 2 na umetniški prilogi, 1 k članku g. Mlakarja. — Obzor: Celjski odsek Savinjske podružnice, Savinjske razglednice, Z Bleda (Str. 205). — Društveni vestnik: Umrl član, Nove naprave Osrednjega društva. (Str. 206). — Darila, Seznam članov, Novi člani. (Str. 207.) — Odobrena pravila — poziv podružnicam, Listnica uredništva. (Str. 208.)